

ΘΕΜΑ 4ο

(Λυσίας, Δήμου καταλύσεως απολογία 3 – 6)

- δέομαι δ' ὑμῶν, ὦ ἄνδρες δικασταί, μὴ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν τοῖς συκοφάνταις. τούτων μὲν γὰρ ἔργον ἐστὶ καὶ τοὺς μὴδὲν ἡμαρτηκότας εἰς αἰτίαν καθιστάναι (ἐκ τούτων γὰρ ἂν μάλιστα χρηματίζονται), ὑμέτερον δὲ τοῖς μὴδὲν ἀδικοῦσιν ἐξ ἴσου τῆς πολιτείας μεταδιδόναι· οὕτω γὰρ ἂν τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι πλείστους συμμάχους ἔχοιτε. ἀξιῶ δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐὰν
- 5 ἀποφανῶ συμφορᾶς μὲν μηδεμιᾶς αἴτιος γεγεννημένος, πολλὰ δὲ κἀγαθὰ εἰργασμένος τὴν πόλιν καὶ τῷ σώματι καὶ τοῖς χρήμασι, ταῦτα γοῦν μοι παρ' ὑμῶν ὑπάρχειν, ὧν οὐ μόνον τοὺς εὖ πεπονηκότας ἀλλὰ καὶ τοὺς μὴδὲν ἀδικοῦντας τυγχάνειν δίκαιόν ἐστι. μέγα μὲν οὖν ἡγοῦμαί <μοι> τεκμήριον εἶναι, ὅτι, εἴπερ ἐδύναντο οἱ κατήγοροι ἰδίᾳ με ἀδικοῦντα ἐξελέγξαι, οὐκ ἂν τὰ τῶν τριάκοντα ἁμαρτήματα ἐμοῦ κατηγοροῦν, οὐδ' ἂν ὥοντο χρῆναι ὑπὲρ τῶν ἐκείνοις πεπραγμένων ἑτέρους
- 10 διαβάλλειν, ἀλλ' αὐτοὺς τοὺς ἀδικοῦντας τιμωρεῖσθαι· νῦν δὲ νομίζουσι τὴν πρὸς ἐκείνους ὀργὴν ἱκανὴν εἶναι καὶ τοὺς μὴδὲν κακὸν εἰργασμένους ἀπολέσαι. ἐγὼ δὲ οὐχ ἡγοῦμαι δίκαιον εἶναι οὔτε εἴ τις τῇ πόλει πολλῶν ἀγαθῶν αἴτιος γεγέννηται, ἄλλους τινὰς ὑπὲρ τούτων τιμὴν ἢ χάριν κομίσασθαι παρ' ὑμῶν, οὔτ' εἴ τις πολλὰ κακὰ εἰργασμένοι εἰσὶν, εἰκότως ἂν δι' ἐκείνους τοὺς μὴδὲν ἀδικοῦντας ὀνειδούς καὶ διαβολῆς τυγχάνειν· ἱκανοὶ γὰρ οἱ ὑπάρχοντες ἐχθροὶ τῇ πόλει καὶ
- 15 μέγα κέρδος νομίζοντες εἶναι τοὺς ἀδίκως ἐν ταῖς διαβολαῖς καθεστηκότας.

ΣΧΟΛΙΑ

1. τὴν αὐτὴν γνώμην...τοῖς συκοφάνταις: *‘τὴν ἰδίᾳ ἀποφῆ με τοὺς συκοφάντας’*, τα ἐπίθετα ομοιότητας, ὅπως ἐδῶ λειτουργεῖ ἡ αντωνυμία *‘τὴν αὐτὴν = τὴν ἰδίᾳ’*, συντάσσονται με δοτική αντικειμενική. **τούτων:** γενική ἡ οποία συντακτικὰ ἀνήκει στο *‘ἔργον’*. Ἡ λέξη *‘ἔργον’* ἔχει δύο σημασίες, i) ἄλλοτε υπονοεῖ τὸ ἀποτέλεσμα μιᾶς ἐργασίας, ὅπως θα λέγαμε *‘ἡ Ὀδύσεια ἔργον τοῦ Ὀμήρου ἐστὶ’*, καὶ δείχνει πὺς αὐτὸ που ἔχουμε εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα μιᾶς δουλειᾶς – ἐργασίας τοῦ Ομήρου. Ἀν τώρα δίπλα στο *‘ἔργον’* με αὐτὴ τὴν σημασία ὑπάρξει γενική, αὐτὴ θα εἶναι εἴτε *‘υποκειμενική’* εἴτε τοῦ *‘δημιουργοῦ’*, ὅπως *«Ἰσοκρ. Βούσιρις 32 τὸ δὲ τῆς τῶν θεῶν δυνάμεως ἔργον ἐστὶ = καὶ αὐτὸ ἐδῶ εἶναι συνέπεια τῆς δυνάμεως που ἔχουν οἱ θεοί»*, ὅπου ἡ γενική *‘δυνάμεως’* εἶναι *‘υποκειμενική – δημιουργοῦ’* στο *‘ἔργον’*. ii) Ἀν ὅμως με τὸ *‘ἔργον’* υπονοεῖται *‘το καθήκον, ἡ ἀρμοδιότης’*, τότε ἀν ἡ λέξη αὐτὴ συνταχθεῖ με γενική, θα εἶναι γενική κτητική, ὅπως *«Ἰσοκρ. Πρὸς Νικοκλ. 6 τῶν ἀεὶ παρόντων ἔργον ἐστὶ συμβουλεύειν = καθήκον ὅλων ἐκείνων που εἶναι παρόντες, εἶναι νὰ δίνουν συμβουλές»*, ὅπου ἡ γενική *‘τῶν παρόντων’* εἶναι γενική κτητική. Ἡ δευτέρα κατηγορία εἶναι καὶ αὐτὴ που ἀπαντᾷ τις περισσότερες φορές στα κείμενα, καὶ ἀπαντᾷ καὶ ἐδῶ, ὅμως με ἐντονὴ δόση εἰρωνείας, *‘καθήκον των συκοφαντῶν εἶναι νὰ καταγγέλλουν ἀθώους ἀνθρώπους’*.

2. καὶ τοὺς μὴδὲν ἡμαρτηκότας: ἐναρθρὴ μετοχὴ ὡς οὐσιαστικό, ἀντικείμενο στο *‘καθιστάναι’*. Το *‘μὴδὲν’* ἔχει δύο συντακτικούς ρόλους, εἶναι ἀντικείμενο στὴν *μτχ.*, ἀλλὰ καὶ σε θέση ἐπιθετικού προσδιορισμοῦ, διότι βρίσκεται ἀνάμεσα σε ἄρθρο καὶ ὄνομα. Ὁ ρόλος τοῦ *‘καί’* ἐδῶ εἶναι ἡ *‘ἐπίδοσις’*, αὐτὸ που μεταφράζεται ὡς *‘ἀκόμη καί’*. **(ἐκ τούτων ...ἀν...χρηματίζονται):** ἡ γνωστὴ τακτικὴ των συκοφαντῶν στὴν Αθῆνα ἦταν νὰ βρουν κάποιον οικονομικά ευκατάστατο, νὰ τοῦ ἀποδώσουν ψευδεῖς κατηγορίες, ἀλλὰ νομικά ἐπαρκεῖς γιὰ νὰ καταδικαστεῖ, καὶ κατόπιν νὰ τοῦ ζητοῦν χρήματα, γιὰ νὰ ἀποσύρουν τὴν καταγγελία.

3. ὑμέτερον δέ: *‘ἔργον ἐστὶ’*: *‘δικό σας ὅμως καθήκον εἶναι’*. Οἱ δικαστές ἔχουν διαφορετικὸ *‘καθήκον’* ἀπὸ τοὺς συκοφάντες. **τοῖς μὴδὲν ἀδικοῦσιν:** ἐναρθρὴ *μτχ.* οὐσιαστικό πρῶτο ἀντικείμενο στο *‘μεταδιδόναι’*. Ἡ σύνταξη τοῦ *‘μὴδὲν’* ὅπως πρὶν. **τῆς πολιτείας:** δευτέρο ἀντικείμενο στο *‘μεταδιδόναι’*, *‘μεταδίδωμι τινὶ τινός = προσφέρω σε κάποιον κάτι’*.

4. τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι: τὸ ἄρθρο πάει στο οὐσιαστικό, καὶ ἡ ἐνδιάμεση *μτχ.* εἶναι ἐπιθετικός προσδιορισμός. Το οὐσιαστικό εἶναι δοτικὴ ἀντικειμενική στο *‘συμμάχους’*. *‘Τὰ καθεστηκότα πράγματα = τὸ ὑπάρχον δημοκρατικὸ πολιτικὸ σύστημα’*.

5. ἐὰν ἀποφανῶ: υποθετικὴ πρόταση με υποτακτικὴ ἀορίστου τοῦ *‘ἀποφαίνομαι’*. **συμφορᾶς...μηδεμιᾶς:** τὸ οὐσιαστικό εἶναι γενική τῆς αἰτίας στο *‘αἴτιος’*, καὶ ἡ ἀντων. ἐπιθετικός προσδιορισμός. **αἴτιος γεγεννημένος:** τὸ ἐπίθετο κατηγορούμενο στὴν *μτχ.*, καὶ ἡ μετοχὴ συνημμένη κατηγορηματικὴ ἀπὸ τὸ συνδετικὸ ρῆμα *‘ἀποφαίνομαι’*. **πολλὰ δὲ κἀγαθὰ:** δύο ἐπίθετα που

- συνδέονται με τον 'καί', ο οποίος εδώ είναι συνδυετικός, και τα οποία λειτουργούν ως δεύτερα αντικείμενα στην μετοχή. **εἶργασμένοις**: κατηγορηματική μτχ. **τὴν πόλιν**: πρώτο αντικείμενο στην μτχ. 'ἐργάζομαι τινὰ τι = *κάνω σε κάποιον κάτι*'.
6. καὶ τῷ σώματι καὶ τοῖς χρήμασι: δοτικές του τρόπου, 'καὶ προσφέροντας το σώμα μου, ἀλλὰ καὶ μέρος της περιουσίας μου'. Οι δύο 'καί' δεν είναι συνδυετικοί, ἀλλὰ επιδοτικοί. **ταῦτα**: υποκείμενο στο ἀπαρέμφατο. Το περιεχόμενο της αντωνυμίας αυτής διευκρινίζει ἡ ἀκόλουθη αναφορική πρόταση. **μοι παρ' ὕμῶν**: καὶ τα δύο εξαρτώνται ἀπὸ το ἀπαρέμφατο. Ἡ δοτική είναι χαριστική, καὶ ὁ ἐμπρόθετος της προέλευσης. **ὑπάρχειν**: ἀναρθρο ἀπαρέμφατο, υποκείμενο στο 'ἄξιω', καὶ συγχρόνως ἀπόδοση στην υποθέσεσ 'ἐὰν ἀποφανῶ'. Επειδὴ ἡ ἀπόδοση είναι ἀπαρέμφατος τύπος, ὁ υποθετικός λόγος είναι πλάγιος. Ἡ ἐξάρτησή του ἀπὸ το 'ἄξιω'. Ὁ υποθετικός λόγος είναι του προσδοκωμένου. Στον Ε.Λ. το ἀπαρέμφατο θα μετατραπεί σε προστακτική του ἰδίου χρόνου, 'ἐὰν ἀποφανῶ...→ταῦτα ὑπαρχόντων'. **ὦν...τυγχάνειν δίκαιόν ἐστι**: αναφορική επιθετική πρόταση, προσδιοριστική στο 'ταῦτα'. **ὦν**: αντικείμενο σε γενική πτώσεσ του 'τυγχάνειν'. **τοὺς εἰς πεποιηκότας**: 'εὖ ποιῶ = *ευεργετώ*', ἀναρθρη μετοχή, ουσιαστικό, υποκείμενο στο 'τυγχάνειν'.
7. τοὺς μηδὲν ἀδικοῦντας: ὡπως ἡ προηγούμενη. **μέγα μὲν οὖν ἡγοῦμαι <μοι> τεκμήριον εἶναι**: σε κάποιες περιπτώσεις παραλείπεται ἡ αντωνυμία 'οὗτος, αὕτη, τοῦτο'. Αυτό συμβαίνει συνήθως με τις φράσεις 'τεμήριον ἐστὶ', 'μαρτύριον ἐστὶ', 'σημεῖον ἐστὶ', 'κεφάλαιον ἐστὶ', 'αἴτιον ἐστὶ', 'δῆλον ἐστὶ', «Ζεν. Ἀπομν. 3,4,12 τὸ δὲ μέγιστον, ὅτι...». Το 'μέγα' είναι επιθετικός προσδιορισμός· 'μοί' δοτική ἠθική· 'τεκμήριον' κατηγορούμενο· 'εἶναι' αντικείμενο στο 'ἡγοῦμαι'. Ἡ ἐννοούμενη αντωνυμία 'τοῦτο' υποκείμενο στο ἀπαρέμφατο.
8. ὅτι,...οὐκ ἂν...κατηγόρου: ειδική πρόταση ὡς ἐπεξήγησεσ στην ἐννοούμενη αντωνυμία 'τοῦτο', ἀλλὰ καὶ ὡς ἀπόδοση στην ἀκόλουθη υποθετική πρόταση του 'εἴπερ'. Ὁ υποθετικός λόγος είναι Πλάγιος, διότι ἡ ἀπόδοση είναι σε δευτερεύουσα ειδική πρόταση. Ἡ ἐξάρτησεσ ἀπὸ το 'ἡγοῦμαι'. Ὁ υποθετικός λόγος του ἀντιθέτου του πραγματικού. **εἴπερ ἐδύναντο**: υποθετική πρόταση. **ἰδία**: 'στην προσωπική μου ζωή', δοτική του τρόπου. **με ἀδικοῦντα**: ἡ αντωνυμία αντικείμενο στο 'ἐξελέγξαι', καὶ ἡ μτχ. κατηγορηματική. **τὰ τῶν τριάκοντα ἁμαρτήματα**: ἡ αιτιατική αντικείμενο στο 'κατηγόρου' καὶ ἡ ἐνδιάμεσεσ γενική, υποκειμενική· ὁμως επειδὴ βρίσκεται ἀνάμεσα σε ἄρθρο καὶ ὄνομα, λογίζεται καὶ ὡς επιθετικός προσδιορισμός, 'δεν θα μου φέρωναν στην πλάτη μου τα ἐγκλήματα των Τριάκτα Τύραννοι'. Αυτό που ἐννοεῖ είναι πως 'επειδὴ δεν βρήκαν ὁ συκοφάντες κάτι ἀπὸ την προσωπική του ζωή, για να τον κατηγορήσουν, του ἀπέδωσαν παραπτώματα που ἔκαναν ὁ Τριάκτα Τύραννοι'.
9. οὐδ' ἂν ᾤοντο: δεύτερη ειδική πρόταση συνδεδεμένη με την προηγούμενη με το 'οὐδέ', καὶ ἔχει την ἰδια συντακτική χρεῖσε με την προηγούμενη. **ὑπὲρ τῶν ἐκείνοις πεπραγμένων**: ἐμπρόθετος προσδιορισμός της υπεράσπισσε. Ἡ ἐνδιάμεσεσ αντωνυμία είναι καὶ δοτική του ποιητικού αιτίου, καὶ σε θέσεσ επιθετικού προσδιορισμού, επειδὴ βρίσκεται ἀνάμεσα σε ἄρθρο καὶ ὄνομα.
10. αὐτοὺς τοὺς ἀδικοῦντας: ἡ αντωνυμία κατηγορηματικός προσδιορισμός, καὶ ἡ ἀναρθρη μτχ. ὡς ουσιαστικό αντικείμενο στο ἀμέσως μετὰ ἀπαρέμφατο. **τὴν πρὸς ἐκείνους ὀργήν**: το ἀναρθρο ουσιαστικό υποκείμενο στο 'εἶναι', καὶ ὁ ἐνδιάμεσος ἐμπρόθετος καὶ ἐπιρρηματικός της κατεύθυνσεσ, ἀλλὰ καὶ σε θέσεσ επιθετικού προσδιορισμού, 'τώρα ὁμως πιστεύουν ὅτι ὁ θυμός που κατευθύνεται ἐναντίον τους'.
11. ἱκανὴν εἶναι: το ουσιαστικό κατηγορούμενο, καὶ το ἀπαρέμφατο αντικείμενο στο 'νομίζουσι'. **τοὺς μηδὲν κακὸν εἰργασμένους**: ἀναρθρη μτχ. ὡς αντικείμενο στο 'ἀπολέσαι'. Ἡ ἐνδιάμεσεσ αντωνυμία επιθετικός προσδιορισμός, καὶ το ἐνδιάμεσο ἐπίθετο σύστοιχο αντικείμενο στην μτχ. Καὶ τα δύο ὁμως ἐπίσης σε θέσεσ επιθετικού προσδιορισμού. **ἀπολέσαι**: με τις ἐκφράσεις 'δίκαιός εἰμι', 'ἱκανός εἰμι', το ἀπαρέμφατο που ἀκολουθεῖ είναι ἐπιρρηματικό της αναφοράς. **δίκαιον εἶναι**: ἀπρόσωπη ἐκφράσεσ ἐξαρτώμενη ἀπὸ το 'ἡγοῦμαι' ὡς αντικείμενό της. Συγχρόνως λειτουργεῖ καὶ ὡς κοινή ἀπόδοση στις ἀκόλουθεσ δύο υποθετικές προτάσεις.
12. εἴ...γεγέννηται: ἐπιρρηματική υποθετική πρόταση, με ἀπόδοση το 'δίκαιον εἶναι'. Πρόκειται για Πλάγιο υποθετικό λόγο, διότι ἡ ἀπόδοσή του ἀντί για Κύρια πρόταση, είναι ἀπαρέμφατο. Ἀνέκει στο α' εἶδος, που ἐκφράζεσ μία 'πραγματική' υποθέσεσ. Στον Ε.Λ. θα είναι «εἴ τινες...γενένηνται → δίκαιόν ἐστὶ...». **τῇ πόλει**: δοτική χαριστική. **πολλῶν ἀγαθῶν**: το πρώτο ἐπίθετο επιθετικός προσδιορισμός, καὶ το δεύτερο γενική της αιτίας στο 'αἴτιοι'. **ἄλλους τινὰς**: ἡ δεύτερη αντωνυμία είναι υποκείμενο στο 'κομίσασθαι', καὶ το 'ἄλλους' είναι επιθετικός προσδιορισμός στην ἀόριστε αντωνυμία. Ὁι αντωνυμίες 'ἄλλος' καὶ 'ἕτερος' ἔχουν διαφορετική σημασία: 'ἄλλος' είναι ἕνας 'ἐπόμενος' διαφορετικός με τον προηγούμενο· 'ἄλλοι τινές' σημαίνει 'κάποιοι που είναι διαφορετικοί σε σχέση με αὐτοὺς που ἀναφέρθησαν προηγουμένως', ἐνῶ 'ἕτεροι τινές' σημαίνει 'κάποιοι ἴδιοι με ὅσους ἀναφέρθησαν προηγουμένως'. Πρόσεξε ὅτι λίγο πιο πάνω εἶπε 'ἑτέρους διαβάλλειν', κι ὅχι 'ἄλλους διαβάλλειν', διότι ἤθελε να τονίσει πως ὁι ἄνθρωποι που κατηγοροῦνται ἀπὸ τους συκοφάντες δεν είναι 'ἑξωριστοί', 'ἰδιαίτεροι' Ἀθηναῖοι, ἀλλὰ ἄνθρωποι της καθημερινῆς ζωῆς, ἴδιοι μεταξύ τους. Το 'ἄλλους' ἐδῶ τονίζει αὐτήν ἀκριβῶς την διαφορετικότητα, πως δηλ. 'ἄλλοι' είναι αὐτοὶ που ευεργετοῦν την πόλη, κι 'ἄλλοι' ἐκεῖνοι που ἐπιβραβεύονται ἀπὸ ἐσάς, 'παρ' ὕμῶν', πράγμα 'οὐ δίκαιον'. **ὑπὲρ τούτων**: δηλ. 'τῶν πολλῶν καὶ ἀγαθῶν'. **τιμὴν ἢ χάριν**: αντικείμενα στο 'κομίσασθαι'.
13. οὐτ' εἴ...εἰργασμένοι εἰσίν: ἰδια με την προηγούμενη, διότι συνδέονται με τον 'οὐτε' με ἀπόδοση πάλι το 'δίκαιον εἶναι', 'οὐτε πάλι θεωρῶ ὅτι είναι δίκαιο, ἀν κάποιος ἔχουν κάνει μεγάλη ζημία στην πόλη, ἐξ αἰτίας αὐτῶν των ἀνθρώπων να ντροπιάζονται καὶ να προσβάλλονται με ἕνα πολὺ εύκολο τρόπο (εἰκότως) ὅσοι δεν ἔχουν κάνει ἀπολύτως τίποτε'. **ἂν... τυγχάνειν**: δυνητικό ἀπαρέμφατο ὡς υπο-

κείμενο στο εννοούμενο 'δίκαιον εἶναι'. Το απαρέμφατο αναλύεται σε δευτερεύουσα ουσιαστική πρόταση 'οὐχ ἡγοῦμαι δίκαιον εἶναι ὅπως ἂν τυγχάνοιεν', που κι αυτή λειτουργεί ως υποκείμενο στο 'δίκαιον εἶναι'. **δι' ἐκείνους:** 'εξ αἰτίας αὐτῶν', δηλ. εκείνων που έχουν διαπράξει πολλά αδικήματα.

14. τοὺς μηδὲν ἀδικούντας: ἐναρθρη μετοχή ουσιαστικό, υποκείμενο στο δυνητικό απαρέμφατο. Η ἐνδιάμεση αντωνυμία είναι και σύστοιχο αντικείμενο στην μτχ., αλλά και σε θέση επιθετικού προσδιορισμού. **ὄνειδους καὶ διαβολῆς:** αντικείμενα του απαρεμφάτου σε γενική πτώση. **ἱκανοὶ γὰρ:** <εἰσί>: κατηγορούμενο. **οἱ ὑπάρχοντες ἐχθροὶ:** το άρθρο με το ουσιαστικό ως υποκείμενο, στο εννοούμενο 'εἶσιν', και η ἐνδιάμεση μτχ. επιθετικός προσδιορισμός. **τῇ πόλει:** δοτική αντιχαριστική, 'μας φτάνουν οι εχθροὶ που έχουμε'.

15. καὶ... νομίζοντες: ο 'καί' συνδέει τις δύο μετοχές με την προσθήκη του άρθρου, οπότε και η δεύτερη θεωρείται ἐναρθρη. **μέγα κέρδος:** το επίθετο επιθετικός προσδιορισμός, και το ουσιαστικό κατηγορούμενο στο 'εἶναι'. **τοὺς... καθεστηκότας:** ἐναρθρη μετοχή, ουσιαστικό, υποκείμενο στο 'εἶναι'. Όλα τα ἐνδιάμεσα ἐκτός του δικού τους συντακτικού ρόλου, και επιθετικοὶ προσδιορισμοί.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Σας παρακαλώ, Αθηναῖοι δικαστές, να μη έχετε την ίδια άποψη με τους συκοφάντες. Διότι η αποστολή τους είναι, ακόμη κι εκείνους που δεν έχουν διαπράξει κανένα αδίκημα, να τους εμπλέκουν σε κατηγορίες (διότι από αυτούς ἐνδέχεται να πάρουν χρήματα), ενώ δικό σας καθήκον είναι να παρέχετε σ' όσους δεν έχουν διαπράξει κανένα αδίκημα, πολιτικά δικαιώματα στον ίδιο βαθμό. Μ' αυτόν τον τρόπο είναι δυνατόν να αποκτήσετε πολλούς συμπαραστάτες για το υπάρχον πολιτικό σας σύστημα. Έχω λοιπόν την αξίωση, Αθηναῖοι δικαστές, αν φανώ να μη έχω γίνει υπεύθυνος για καμία δυστυχία, ενώ αντιθέτως να έχω προξενήσει στην πόλη πολλά και καλά πράγματα και με το ίδιο μου το σώμα, αλλά και με την περιουσία μου, να μου προσφέρετε εσείς αυτά ακριβώς, τα οποία είναι δίκαιο να βρίσκουν όχι μόνο οι ευεργέτες, αλλά και όσοι δεν κάνουν καμία άδικη πράξη. Και θεωρώ ότι αυτό εδώ είναι πολύ μεγάλη απόδειξη, πως δηλ., αν οι κατήγοροί μου μπορούσαν να με καταγγείλουν ότι έχω διαπράξει αδίκημα στην προσωπική μου ζωή, δεν θα μου απέδιδαν ἐμένα τα αδικήματα των Τριάντα Τυράννων, ούτε πάλι θα πίστευαν ότι πρέπει να κατηγορούν άλλους υπερασπιζόμενοι όσα έχουν γίνει απ' αυτούς τους ίδιους, αλλά ότι πρέπει να τιμωρούν όσους διαπράττουν αδικίες. Τώρα όμως πιστεύουν ότι η οργή ἐναντίον τους είναι ικανή να καταστρέψει ακόμη κι εκείνους που δεν έχουν διαπράξει κανένα αδίκημα. Εγώ όμως είμαι δεν πιστεύω ότι είναι δίκαιο ούτε αν κάποιος έχει γίνει υπεύθυνος για πολλές αγαθοεργίες υπέρ της πόλεως, κάποιος άλλος να παίρνουν από εσάς τιμή και ευγνωμοσύνη στην θέση εκείνων, κι ούτε πάλι αν κάποιος έχει προξενήσει πολλά προβλήματα, εξ αἰτίας αὐτῶν των ανθρώπων να αντιμετωπίζουν ντροπιαστικές και συκοφαντικές καταγγελίες αυτοὶ που δεν κάνουν τίποτε το παράνομο. Γιατί μας φτάνουν οι εχθροὶ που έχουμε ἐναντίον της πόλεώς μας, και οι οποίοι θεωρούν πολύ μεγάλο κέρδος όλους εκείνους που έχουν άδικα ἐμπλακεί σε συκοφαντίες.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Προσέξτε ιδιαιτέρως την μετάφραση της προσφώνησης 'ὦ ἄνδρες δικασταί'. Είναι ἐντελῶς ἀφελές και ἀνόητο να μεταφράζεται ως 'κύριοι δικαστές', διότι ἀπλούστατα στην Ελλάδα δεν υπήρχε τότε αυτή η έκφραση. Επίσης ἀφελές είναι να μεταφράζεται και ως 'άνδρες δικαστές', διότι η έκφραση αυτή δεν ταιριάζει στην σύγχρονη Ν.Ε. γλώσσα. Η πιο ἀνεκτὴ μετάφραση είναι είτε σκέτο 'δικαστές', χωρίς αυτό το ἀνόητο 'κύριοι', είτε πάλι ως 'Αθηναῖοι δικαστές'.
2. Να θυμάστε την διάκριση μεταξύ του 'ἄλλος' και 'ἕτερος'. Μπορεί να είναι πολύ λεπτή και δυσδιάκριτη ὄντως, αλλά ίσως σε κάποιο κείμενο σας βοηθήσει να βγείτε από ένα νοηματικό πρόβλημα, το οποίο σας ἐμποδίζει να συντάξετε κιόλας την πρόταση.
3. Μη παραλείψετε να διακρίνετε την χρήση των 'καί'. Οι χρήσεις του συνδέσμου αυτού είναι πολλές και αρκετά δύσκολες. Όμως δύο είναι εύκολο να τις διακρίνετε μέσα στα κείμενα, αυτήν την απλῆς 'συνδετικότητας', κι εκείνη της 'ἐπίδοσης'.
4. Προσέξτε την δύναμη που έχει το άρθρο, ώστε να μετατρέπει σε επιθετικούς προσδιορισμούς όσους συντακτικούς ὁρους βρει ἀνάμεσα σ'αυτό το ίδιο, και στην λέξη στην οποία πηγαίνει, που μπορεί να είναι μετοχή ή ουσιαστικό. Τέτοιες περιπτώσεις στο πιο πάνω κείμενο ἀπαντούν πολλές. Δείτε τις με προσοχή.